NĂM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2393 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ NĂM 12 MARS 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE DU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 3396

BAROT								
Một năm	6$00	6$00	6$00	6$30	6$30	6$30	6$80	12$00
Các lăng xã	»	8.00	8.00	8.00	9.00	9.00	»	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.25	3.25	3.25	3.25	3.40	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.60	1.65	1.70	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.60	0.50	0.50	0.50	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Tous les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur.
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Rédacteur en chef : PHAM-HUU-LUC
Rédacteur en chef adjoint : NGUYEN-VAN-TUAN

Imprimerie : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large
Une seule insertion . . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel . . . . »
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$15
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . 1$50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một câu chuyện các bạn thiếu-niên ta nên ngẫm-nghĩ

Nghe người ta kể chuyện có một nhà kia, cha làm thư-ký ở một công-sở, ông con mới tốt-nghiệp ở trường Cao-đẳng ra, đối với cha vẫn thường có ý kiêu-căng. Một hôm cả hai cha con cùng ngồi chơi trong một dạm động người, nhân cũng bàn đến phép học mới, người con nói rằng: « Trình-độ học ở nước ta bây giờ một ngày một cao lên, những người theo học bây giờ, học-vấn rộng rãi, tri-thức mở mang hơn những người theo học ngày trước; cứ xem ngay mấy cụ phán già, ký già, tuy theo việc nhà-nước đã lâu ngày, việc quan chắc cũng đã tinh thạo, nhưng nói về đường học-vấn tri-thức, thì bằng đàn được những người theo học ở trường Cao-đẳng bây giờ ». Giọng nói và dáng mặt người thiếu-niên nói mấy câu này, khiến cho những người nghe không thể nhịn được, phải bật cười rầm lên. Người cha vừa giận vừa thẹn, ngồi lặng ngắt không nói được một tiếng gì, còn người con thì cứ nói nói cười cười, vẫn ra bộ đương đắc ý.

Câu chuyện phao truyền đó chẳng biết là có thật hay không? nếu có thật ra, thì thực là đáng buồn cho cái tiền-đồ học-vấn của bạn thiếu-niên ta, mà dù không thật đi nữa, thì cũng là một câu chuyện giản trước ngừa sau, khiến cho bạn thiếu-niên ta không thể không để lòng ngẫm nghĩ vậy.

Nước ta xưa kia, sự học đã chuyên chuộng hư văn, mà người theo học chỉ khí phần nhiều lại hèn thấp quá, ngoài cái tư-tưởng học để thi đỗ làm quan, để cầu sự giàu sang vinh hiển, thì không còn có cái tư-tưởng gì, vì thế người học tuy nhiều, mà trí não vẫn không mở mang, nghề-nghiệp vẫn dành kém sút, sức thì yếu, của thì nghèo, gặp buổi thế-giới cạnh tranh, phải đứng vào trong vòng liệt bại.

Từ ngày học cũ đã bỏ, học mới đã mở rộng ra dần dần, trường Cao-đẳng Đông-pháp mới mở ra để dung thụ và rèn đúc những người tài tuấn thiếu niên trong nước. Bạn thiếu-niên ta đua nhau vào học, hằng năm số người nhập học và số người tốt nghiệp cũng thấy nhiều thêm, thế thì biết thiếu-niên ta cũng có chí ham học, cũng có tư chất học, cũng biết số công rèn tập, để chịu lấy cái giáo-dục mới mà thành ra người hữu dụng về sau này. Những người theo học ở các trường Cao-đẳng bây giờ, tuổi đương giàu, sức đương mạnh, lại được chịu cái giáo-dục mới, trí thức mở mang hơn thì chí khí tất cũng cao thêm, tư-tưởng tất cũng rộng thêm, cũng đủ gọi là bực thiếu-niên anh tuấn của xã-hội Việt-Nam bây giờ. Những người có lòng nghĩ đến vận-mệnh nước nhà về sau, con mắt đều chăm chăm nhìn vào bạn thiếu-niên, mong có nhiều người đạt đức thành tài, để mở mang đường tiến-hóa cho quốc dân, và gánh vác công việc to lớn ở trong xã-hội. Ấy người trong nước đối với bạn thiếu-niên ta cái lòng kỳ-vọng cao xa như thế, những bạn thiếu-niên ta tưởng nên lập chí cho cao, tư-tưởng cho rộng, mong có đủ tư-cách để dìu dắt quốc-dân trên con đường tiến-hóa sau này, cho bõ lòng trông cậy của quốc-dân, mà dáng là bực anh tuấn trong một nước, há nên chỉ mong được bằng nọ bằng kia, làm kế vinh thân phì gia; đến khi đạt được cái mục-đích ấy rồi, thì lấy làm đắc chí mà tự-tôn tự-đại tự-kiêu tự-căng, đến nỗi đối với người sinh thành ra mình, mà cũng tỏ ý khinh rẻ, như câu chuyện vừa kể trên kia, đã không ích lợi gì cho ai, mà cha con lại sinh ra lục mục, mất cả cái hạnh phúc ở gia-đình, để thường câu tục-ngữ ta: con hơn cha là nhà có phúc, đến bây giờ cũng không đúng nữa.

Lại còn thế này nữa: ở nước ta bây giờ, sự học mới mới bắt đầu, trình-độ học vi với ngày xưa, cũng có cao thêm lên thật, mà vi với các nước văn-minh tiến-tiến, để có khi người ta mười phần, mình mới được độ hai, ba. Vậy còn mong rằng bạn thiếu-niên ta phải giữ lòng khiêm hư, gia công học vấn, chí khí một ngày, một cao thêm, tư-tưởng một ngày một rộng thêm, trình-độ học một ngày một bước cao lên, có ngày đủ sức theo đuổi với người, mà gây nên giàu thịnh cho nước. Bạn thiếu-niên ta, không nên nghĩ rằng lấy được cái bằng tốt-nghiệp ở trường, là việc học của mình xong rồi mà tự mãn tự túc, thời-sự càng phải lưu-tâm xem xét cho rộng kiến-văn, sách vở càng nên gia công khảo-cứu cho giàu học-thức, cái sự học sau khi tốt-nghiệp ở trường ra, mới thật là cái trường học thập toàn để rèn đúc lấy cái tài hữu dụng. Nếu chỉ khư-khư chỉ tại ấm no, cố thuộc lấy mấy bài triết-học, vài chương cách-trí, để lẩn vào cái đường ông đốc ông tham mà thôi, thì có khác gì cái lối học ngày xưa, chỉ thuộc lòng lấy mấy phơ sách cũ, trau truốt lấy mấy bài văn hay, để cầu đỗ ông nghè ông cử, mà lại còn tự cao với ông cha, như là ngồi trong giếng rộng giới, thêm cái trò cười cho thiên-hạ.

Kinh Thi có câu: « Tha sơn chi thạch, khả dĩ công ngọc », nghĩa là hòn đá núi kia tuy xấu, nhưng dùng để rũa ngọc thì được; đức Khổng-tử nói: « Trạch kỳ bất thiện giả nhi cải chi », nghĩa là thấy điều không phải thì mình đừng theo; cái câu chuyện vừa kể trên kia chính là cái gương xấu cho bạn thiếu-niên ta soi để sửa mình vậy.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 10 Mars 1925

Tại hội-đồng các quan thượng-thư

Ngày mai hội-đồng các quan thượng-thư nước Pháp sẽ xét cái hiến-tinh ngoại-giao. Quan Herriot sẽ trần thuyết mọi việc và bulletin hội-kiến với quan Chamberlain.

Tại hội Vạn-quốc

Kỳ hội-đồng thứ nhất hội-đồng quản trị hội Vạn-quốc xét các vấn đề kinh-tế và tài-chính. Quan Chamberlain chủ tọa hội-đồng có cho phép hội-đồng tài chính thuận chấn-phê mấy nước cử các giám-đốc ủy-viên đến dự hội-đồng. Hội-đồng quản trị sẽ các khoản của hội-đồng tài-chính và việc tu phục nền tài-chính nước Áo.

Ba-lan với nước Pháp

Quan ngoại-giao thượng-thư nước Ba-lan có nói nước Ba-lan rất tin cậy ở nước Pháp, vì rằng chính-phủ Pháp định giữ gìn các điều khoản trong hiệp ước bảo chứng cho khỏi trái ngược với nòa ước Versailles.

Nước Anh đóng tàu bay

Báo *Westminster Gazette* có nói nước Anh nay mai sẽ có tàu bay chở được hai trăm linh, bay được một trăm dặm một giờ.

Nạn đình công ở nước Đức

Báo *Vorwaertz* nói nay mai thợ hỏa xa nước Đức sẽ đình công.

Việc khai quật cổ mộ

Một hội khảo-cổ Hoa kỳ đào ở gần các kim-tự-tháp lớn sâu xuống hai mươi bảy thước, thấy lăng vua cổ Ai-cập Sénefra về đời thứ tư.

Việc rối loạn ở nước Thổ

Chánh-phủ Thổ-nhĩ-kỳ có lệnh thu quân ở miền gần chỗ dân Kurdes khởi loạn. Đêm ngày 7 sang ngày 8 mars dân khởi loạn định cướp lấy Diarbakir nhưng không thành công.

Cavite, ngày 10 Mars 1925

Nước Pháp với nghề vô-tuyến-điện

Genève, ngày 8. — Nước Pháp định đặt ở trên núi Salève gần Genève, một đồn vô-tuyến-điện để thông tin với tất cả các tàu bể trong các hải-cảng khắp thế-giới.

Một cuộc bay từ Londres đến Tokio

San-Francisco, ngày 7. — M. Hasken Hammer trước đây có gặp Roald Mumdsen trong cuộc thám-hiểm bắc-cực có tuyên bố rằng ông định bay từ Londres qua Alaska đến Tokio, để tìm một đường buôn bán tiện-lợi.

Một nhà truyền giáo bị thiêu

Kied-Ukraine ngày 7. — Giáo-sĩ Feliouk ovitch, là giáo-sĩ Thiên-chúa giáo người Ba-lan bị thiêu sống ở thành Jitonler. Tin ấy làm cho thiên hạ rất náo động.

Tòa nội-các nước Hồ

Constantinople ngày 6. — Nghị viện Angora bỏ phiếu tỏ lòng tín dụng tòa nội-các Ismet pacha. Quan thượng thư mới bộ chiến tranh nước Thổ có nói nước Đức bị thất bại là bởi nước ấy chưa đủ độc ác.

MỘT ÔNG NGHỊ-VIÊN NƯỚC ANH
vì buôn bán với nhà nước
mà mất chức nghị-viên

Mới đây M. W. Preston đã trúng cử nghị-viên ở Westlesli (nước Anh) mà sau lại phải từ chức.

Theo như luật nước Anh, thì những người có giấy hợp-đồng về việc buôn bán với nhà-nước không được phép làm nghị-viên. Những ông nghị viên vào cái cảnh ngộ ấy mà không xem từ chức đi, thì cứ mỗi lần dự vào các cuộc bầu phiếu các nghị-viện, phải nộp phạt là 500 livres. Cái luật ấy là cái bản-ý muốn phòng cho các ông nghị không dùng cái thế-lực ông nghị mà cầu lợi riêng của mình đối với nhà-nước.

Nguyên M. Preston là chánh đốc một công-ty điện-khí, có giấy hợp đồng buôn bán với nhà-nước. Lúc bầu cử nghị-viên thì các giấy hợp-đồng ấy đã hết rồi, nên M Preston mới ra ứng cử. Đến lúc M Preston trúng cử mới lại xét ra trong các giấy hợp-đồng của công-ty với nhà-nước, có một cái chưa hết hạn, mà việc buôn bán trong hợp-đồng ấy cũng chỉ đáng có mấy livres sterling, nên trước kia M Preston không lưu tâm đến. Tuổ là chỉ vì một việc buôn bán nhỏ mọn, mà một ông nghị-viên Anh mất chân nghị-viên vậy. Ử, có thể mới công bằng chứ. Nếu đã làm nghị-viên để đỡ việc lợi chung, mà còn để theo riêng về cái lợi riêng, thì sao đáng mặt ông nghị.

Tin Trung-hoa

Tin Khang-hữu-Vi

Hương-cảng, ngày 5 mars 1925. — Khang-hữu-Vi bấy lâu vẫn ở Thượng-hải, trước sau một lòng ái-mộ nhà Mãn-thanh, cho nên các đảng nhân trong phái Bảo-hoàng, Khang vẫn ngấm-ngầm hết sức vận động hơn cả. Sau hôm Tuyên-thống trốn ra Thiên-tân, Khang có lên triều kiến, giữ lễ vua tôi và tỏ ý ân cần lắm. Thấy cách hành động ấy nên dư luận lại càng có ý nghi Khang lắm.

Lễ thọ của Đoàn, Trương

Hương-cảng, ngày 5 mars 1925. — Mới đây Đoàn kỳ-lão có làm lễ thọ, tân khách đến mừng đông lắm. Đoàn có nói: nay nước nhà đang buổi loạn-ly, xin các người ai nấy nên cùng lòng cố sức lo toan cho chóng đến ngày hòa bình, bấy giờ ta mới sẽ cùng nhau làm cuộc vui vẻ thỏa lòng vậy.

Trương-tác-Lâm ở Phụng-thiên cũng làm lễ thọ, các tân khách đến chúc thọ đông quá, ngày 3 và ngày 4 mars vừa rồi ở Thiên-tân có 5 chuyến xe lửa riêng chở các tân khách đến ăn mừng.

Đoàn-kỳ-Thụy cũng phái con trai là Đoàn-tuấn-Lương ra Phụng-thiên chúc thọ.

Tòa nội các tổ chức lại

Hương-cảng, ngày 7 mars 1925. — Vì ông Trương-tác-Lâm trách Trương-tôn Xương nghe lời Ngô-quang-Tân mà cũng việc ở Tứ-xuyên-hải thành ra đổ đang rắc rối, nên Ngô-quang-Tân từ chức Lục-quân tổng trưởng. Bởi vậy nên tòa nội-các rục rịch muốn tổ chức lại. Nghe đâu mới định cho nhân-viên sau này:

Lục-quân: Lư-vĩnh-Tường.
Nội-vụ: Chu-Thâm.
Tư-pháp: Hứa-thế-Anh.
Nông-thương: Chương-sĩ-Chiêu.
Còn thì vẫn nguyên như cũ.

Tin Ngô-bội-Phu

Hương-cảng, ngày 7 mars 1925. — Ngày 4 mars, Ngô đã từ Hoàng-châu đến Nam-châu. Khi ở tàu lên, có Cát-tướng-Long đón vào bộ tư-lệnh. Có tin đồn Cát-tướng-Long và Mã-Tế liên hợp với Hùng-khắc-Vũ và Lâm-Hổ tổ-chức đội Trấn-quốc-quân, mời Ngô đứng chủ trì.

Tiểu đại-Nam có điện cho Đoàn-kỳ-Thụy rằng vì Ngô đau nên đến Nhạc-châu để dưỡng bệnh, đã phái viên trưởng Trần-gia-Mô coi giữ.

Việc Tuyên-thống trốn

Hương-cảng, ngày 7 mars 1925. — Sau khi Tuyên-thống trốn đi, công-sứ Nhật-bản tuyên bố vì lẽ có mấy tờ báo ở Bắc-kinh đăng lời dèm-dọa nên Tuyên-thống phải trốn, nhưng dư luận nước Tàu cho là người Nhật khéo mượn cớ, chứ tất có ý kín kín gì khác.

Hiện tiên-trương Đài-Phong có phái Đài-Tuấn, Đài-Đào ra thiên-tân khuyến phế đế Tuyên-thống nên mau mau về Bắc-kinh và khuyến chớ nên cùng những các người bày tội cũ đi lại để sinh sự lôi thôi.

Thân-vương Đài-phong lại điện trách La-chấn-Ngọc về sự để đánh phế-đế Tuyên-thống trốn đi.

ALAIN GERBAULT TẠI CÁC ĐẢO BERMUDES

Độc giả chắc cũng nhớ rằng Gerbault là người trước đây đã dùng một cái tàu buồm nhỏ mà một mình vượt qua Đại-Tây-dương, đến sau đây lại dùng cái tàu buồm ấy mà vượt qua Thái-bình-dương. Khi đi từ New York đến Bermudes gặp phải sóng gió dữ dội, người không việc gì, nhưng tàu bị hư hỏng, nên khi đến Bermudes phải ngồi lại ít ngày để chữa tàu. Trong khi ở đấy trên tàu có xảy ra một cái tai nạn gớm ghê, là một người thợ của Gerbault thuê để giúp đỡ trong việc chữa tàu, không biết trong khi đốt một lò dầu xăng vô ý thế nào để cho dầu xăng đổ vào quần áo, lửa bốc lên anh ta chết cháy ngay trên tàu, nên tàu vì thế lại hư thêm ít nhiều.

NHẢY ĐẦM LÂU NHẤT XƯA NAY

Cái dịch thì nhảy-đầm ở Âu Mỹ hiện nay đã đỏ nhiều, không dữ như năm trước nữa. Song mới đây có Anna Cunning muốn chiếm khôi thế giới về nghề ấy, lại nhảy luôn tới năm chục giờ đồng-hồ, thiên hạ xưa nay chưa ai nhảy được lâu thế. Song nghe đâu sau giờ sau cùng, có nhức đầu đứt đội, phải đáp nước đá lên đầu, mới nhảy luôn được. Sau có có nói vì nhức đầu nên có mới cố ja thôi, chứ chân cẳng có còn nhảy được nữa. Nhảy đầm mà một đầu bơm mồi chân, há chẳng phải là một sự làm việc bằng trí-não nhiều hơn làm bằng chân tay ư!?

THUỐC TIÊM TRỪ BỆNH SỐT RÉT ĐỎ

Một bác-sĩ có tiếng ở New-York là Francis G. Blake tuyên-bố rằng ông đã tìm được thuốc tiêm trừ bệnh sốt rét đỏ, tiếng chữ gọi là bệnh hồng-ngược.

Ông chữa 43 người mắc bệnh ấy ở nhà thương New Haven hospital thì tiêm thuốc được ba ngày đều khỏi bệnh cả.

Ông lại chữa 29 người mắc bệnh ấy mà lại mắc thêm bệnh sởi và bệnh sốt đau ruột, thì chỉ có một người chết mà thôi. Có một đứa bé vừa mắc bệnh sốt rét đỏ, và bệnh sốt đau ruột, đã mê-mẩu gần chết. Ấy thế mà tiêm thuốc lại cứu được không việc gì.

HẢI ĐÀM

Hành-vân sang nam

Một quan đang kể về, một chị đang ca:

« *Cành ba tàn cành ba tàn, thương cho phận hồng-nhan...* » chị ca đến đấy, quan nghe bỗng chốc mà ngẫn ngẫm cho thân-thế ai đã bao phen chìm nổi mà vẫn « tro thổ-địa », chẳn đơn gối chiếc chỉ hình ! bắt giác nỗi luôn :

« *... Kia sao khéo, sao khéo đa-đoan trêu người tri-kỷ, mà duyên nợ, bẽn tường đông mối chỉ bay ngang, luống nặng lòng thương người dáng dở ...* »

Quan xúc-cảm đến đấy thì ở ngoài cửa đánh ỏa một tiếng, sư-tử quan là-là tiến đến, cũng hai tay bổ bộ mà ca luôn một thôi một thốc rằng :

« *... Còn than-thở công nợ ai ai, cũng một làm giai, rượu chè xướng hát, thực tiền tài ! tiền tài ! Phở rầu lắc, gắt gưởng đêm ngày, không biết mặt dày, vẫn vào đây ! vào đây ! Thôi đành mang tiếng ác tứ đây, mà mu cái xích, đêm đêm xích lại thêm hay !...* »

Chị em nghe đến đấy cũng phát cáu mà sang nam luôn rằng :

« *Chửi thêm hay sao ai chẳng, rõi chồng sao khỏi chọc, nào ai bảo (đây) vào đây, gầm với hết chỉ bay ! xăng bàn đã quen tay, mon-men chi chốn này ?* »

Cường-Để

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nay tôi có một chút việc làm phiền ngài bởi chút thì giờ làm ơn trả lời cho tôi một cách đặc ân như sau này.

Ngày 25 tháng một năm Khải-định thứ tư, tôi có cầm cho tên C. là người trong phố tỉnh tôi một cái nhà bằng lấy 100 bạc lời đó, đến nay đã hơn 4 năm không chuộc, kể bằn lại đem bán cho hai ba chỗ khác, như vậy k ông thể nhịn được tội có đem việc ấy đến kiện tại quan phủ, song vì hòa giải không thành nên phải kiện về tòa án tỉnh, vậy đã đòi hỏi chứng tá các lẽ, chỉ còn làm án là xong. Quan dự thẩm có sức cho tôi phải đi trình tòa trước bạ, mà sở trước bạ lại sách phải có hai bản cùng tay người vay nợ viết mới trước bạ được, chứ một bản sao thì không trước được, như vậy thì tòa án tỉnh có thể cứ xét được hay là không có trước bạ thì không hỏi? Xin ngài làm ơn riêng cho tôi mà chỉ bảo rõ ràng cho, hoặc có kế gì hay là đem việc ấy về giao cho luật-sư làm cho có được không hay là phải nên thế nào xin ngài chỉ giáo cho.

TRẢ LỜI. — Tên C. ấy bán nhà hai ba lần như thế là phạm vào điều 271 bộ hình luật Bắc-kỳ như sau này:

« Người nào vì có bụng gian mà tái thứ phát mại những động-sản, bất động-sản đã đo mình phát mại một lần trước, mất cái quyền sở-hữu đi rồi thì phải phạt giam từ 1 tháng đến 2 năm và phạt bạc từ 10 đồng đến 200 đồng, hoặc hai thứ chỉ phải chịu một mà thôi. »

Sau nữa điều thứ 8 nghị-định quan Toàn-quyền ngày 16 avril 1916 quy-định về việ trước bạ các văn tự văn khế của người bản xứ có nói rằng:

« Phàm các giấy văn-tự cầm bán « bán các bất động sản, giấy chúc-« thư và giấy phân gia tài, nếu có các « chức dịch (kỳ hào, chánh-hội, lý-« trưởng) chứng thực thì mới được « trước bạ. Những giấy đem trước-

bạ phải làm hai bản: một bản trước « bạ rồi giao cho người đương sự, « còn một bản thì lưu lại trong các « tập lưu trữ công-văn theo như lệ « lệ đã định. »

Văn-tự của công trước kia không đem trước bạ là khờ, tòa án không c liều theo văn tự mà xử ấy là phải lắm gì điều 20 trong nghị-định tiên ấy có nói rằng: « Những giấy gì đáng phải trước-bạ mà c ưa trước bạ thì cấm các quan thẩm phán không được chiếu theo các giấy ấy mà nghị án và các quan chức Pháp hay là bản-xứ không được quyết-định hay là thi hành, bằng k ông thì các quan chức sẽ phải chịu trách-nhiệm về các k oản thuế trước bạ ấy. »

Vì thứ ông có nhờ ai ở thì cũng đến thế thôi, cũng không làm gì hơn ông được cả. Nay chỉ còn một kế là xin phép quan Công-sứ tỉnh ông lưu cái nguyên bản văn-tự tại tòa, xin trước bạ bản ấy mà chịu tiền phạt gấp đôi rồi xin một bản sao có chữ quan thị thực mà giữ lấy để dùng vào việc kiện của ông.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	19 độ
15 giờ	22 độ

Giá thóc gạo !

Gạo hạng nhất, một tạ.		11	59
— nhì,	—	10	89
— ba,	—	9	84
Thóc hạng nhất,	—	6	80
Bắp nếp	—	7	50

Giá bạc ; — Kể từ ngày 11 Mars 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 98

Đám tang quan Thống-đốc Détieux. — Tang lễ quan Thống-đốc Détieux Đông-pháp Tài-chính tổng-trưởng đã cử hành ch ều hôm qua. Trước giờ định, các quan đại-thần đã đến nhà thương Saint-Paul đợi đông lắm. Đi trước linh-xa có một đội lính khố xanh do một quan giám-binh quản-đốc, rồi đến xe ô-tô để vòng hoa, phường nhạc binh của đoàn thuộc-địa thứ chín. Hai bên linh-xa có hai hàng lính khố xách cắm sáng cả lê.

Bốn ông chấp-p ái là quan quyền Trống-sứ Krautheimer, quan Hoc-chia Blanchard de la Brosse, quan chánh ngân-khố Paris, quan quyền Th o-g-c tinh tổng-trưởng Borel.

Đi sau linh - cữu có quan Toàn-quyền, quan phó Toàn quyền, quan Thống-soái cùng các quan thú hiến các tòa các sở, các quan văn võ nết thấy các sở, đông không biết bao nh êu mà kể. Hồi 4 giờ thì tới Nhà-thờ làm lễ rồi rước xuống nghĩa-địa để tạm, chừng nửa tháng nữa thì đưa về q ê quán.

Quan Bắc-sĩ Piquemal là nội-trưởng hội cựu chiến binh, quan phó Tài-chính Bertheux và quan Toàn-quyền Merlin đều lần-lượt đọc điế-văn rất à bi-ai cảm động.

Thuyền chuyển trong ngạch cai - trị. — Quan cai trị hạng nhì Fer.and công-sứ Quảng-ngãi nay đổi đi Kontum thay quan cai trị hạng nhất Fourn er.

Quan cai trị hạng ba Guil'eminet nay đổi đi công-sứ Quảng ngãi thay quan cai trị Ferrand.

Quan cai trị hạng bá Delmas nay đổi đi Công-sứ Sông cầu thay M. Dan e rd quan cai trị hạng nhì.

Thăng thưởng trong ngạch cai-trị — M De Saint-Félix quan cai-trị hạng nhất ngạch thuộc-địa sung chánh văn-phòng quan Toàn-quyền và M. Dupuch quan cai trị hạng nhất ngạch thuộc-địa sung chánh tòa coi việc báo gửi tại phủ Toàn-quyền đều được thăng chức chánh cai-trị hạng nhì.

Trường Y-học và dược-học. — M. Cesaux y-khoa bác-sĩ-giáo-sư hạng nhất bực các-đẳng sung giáo-sư trường y-học nay cử lên quyền quản đốc trường y-học và dược-học thay M. de Raymond y-khoa bác-sĩ, Quan bác-sĩ Cesaux vẫn giữ nguyên chức quản đốc trường học day khoa chữa mắt như trước.

Hội-đồng báo cổ — Vừa rồi hội đồng báo cổ đã họp tại trường Bác-cổ Viễn-đông, do quan Đốc-học Finot làm chủ tọa để bàn định về việc xếp đặt các nơi đến chứa trong xứ Bắc kỳ lấm các nơi cổ-tích. Hội đồng bàn định xong thì gi các nơi cổ-tích ở Bắc-kỳ như sau này:

Hà nội: Đền Quan-thánh, đền Bạch-mã (phố hàng Buồm), đền Hai-Bà, đền Ngọc sơn, chùa Bà-đa (phố nhà Thờ), chùa Mốt-cột, chùa Phủ-quang và mấy nơi đền chùa nữa trong thành-phố cổ, riêng đồng người thăm viếng xưa nay.

Hà-đông: Văn-miếu, động Hương-tích, chùa Liên phái, chùa Yên-lăng, đền làng Yên-sở, làng Dương-liễu, làng Thụy phương, vân vân.

Bắc-ninh: Chùa Phật-mệu, tượng Quan-âm ở làng Yên-phụ-thượng, đền Phù-đổng, vân vân.

Hải-dương: Đền Kiếp-bạc, vân vân.

Hội đồng lại ghi cả các nơi đền đài khác ở các tỉnh sau này vào sổ các nơi cổ-tích nữa, là tỉnh Nam-định, Ninh-bình, Phú-thọ (Đền Hùng), Phúc-yên, Quảng-yên, Sơn-tây, Thái-bình và Vĩnh-yên.

NHÀ CHỤP - ẢNH HÀNG QUẠT
số 13, phố hàng Quạt, Hà nội
Chớp từ thứ ba 10 mars đến thứ năm 26 mars '925
Hiệu Albatros hiến quý-khách một phim rất hay rất khéo là phim
NHÀ CÓ SỰ BÍ MẬT
Trích ở tiểu thuyết có tiếng của ông Jules MARY chia làm mười đoạn
Mỗi một kỳ chương trình chiếu một đoạn, cứ thứ ba và thứ sáu thì đổi chương trình
Chỉ nhất có chiếu hai ngày đúng 5 giờ chiều
Thứ năm và các ngày lễ thì 5 giờ 1/2 chiều

TOU-FOU???
Tou-fou là tay đóng trẻ chớp bóng có giá-trị
CỦA HIỆU
INDOCHINE-FILM
Sánh bằng được với những tay sành sỏi
Chẳng bao lâu đã sẽ được mục kích VUA GIẢI BUỒN này ở các rạp ở Đông-pháp

Bằng Sơ học yếu-lược. — Cứ mỗi niên-học, bắt đầu từ ngày 1er mai trở đi, thì cấp văn-bằng Sơ-học yếu-lược (Certificat d'études élémentaires indigènes).

Kỳ thi ấy sẽ mở ra ở các thành-phố hay là các tỉnh trong hạt Bắc-kỳ, học-trò tỉnh nào thì thi tỉnh ấy, mà kỳ thi tỉnh nọ phải xê-xích kỳ thi tỉnh kia mấy ngày, để tiện cho các viên giám-khảo, và thứ nhất là quan Thanh-tra các trường, được dự vào các nội-đồng sát-hạch.

Trước hôm thi, thì học-trò phải đâu đơn ít ra là một tháng rưỡi. Những thí sinh phải đúng *mười tuổi* (tính theo tuổi tây) là kể đến ngày 31 décembre trong năm mình đi thi. Những học-sinh trường công và trường tư thục về tỉnh nào, thì cứ thi ở tỉnh ấy, cấm không được sang tỉnh khác.

Những học-trò học ở trường công và trường tư thì để đơn lên ông đốc-học; còn những học-trò không học trường nào, mà tính nguyện đi thi, thì nộp đơn đến lý-trưởng hay là trưởng phố để đệ lên tỉnh.

Hội-đồng chấm thi thì do quan thanh-tra các trường ở mỗi địa-hạt cử, để quan Đốc-lý hay là quan Công-sứ định. Hội-đồng ấy có một quan thanh-tra các trường, hay là một quan Tây làm cố-khảo, một quan ta (hoặc tri-huyện, tri-phủ, tri-châu) làm phó chủ-khảo và các nam nữ giáo-viên tây ta có thể sinh nghiệp ít mà đỗ, làm hội-viên.

Chương-trình thi tức là chương-trình học ở lớp Sơ-đẳng trong các trường sơ-học Pháp-Việt. Thi hoặc viết và thi vấn-đáp, đều bắt buộc phải thi bằng chữ quốc-ngữ, còn bà thi chữ Tây thì tùy ý chữ không ép.

Những bài thi viết như sau này:

A. Bài thi bắt buộc

1° Một bài âm-tả độ 8 hay 10 dòng, có chừng năm câu hỏi.

2° Một bài luận dễ (tả-cảnh ký sự, viết thư vân vân).

3 Hai bài tính đố về bốn phép và phép đo có cả lời giải.

4. Tri bài âm tả tức là thi cả việc tập.

B. Bài thi tinh nguyện

5° Bài âm tả bằng chữ tây, dễ, độ 8 hay 10 dòng, tập dịch ra quốc-ngữ.

Mỗi bài thi viết chỉ hạn có 45 phút thôi.

Kỳ vấn-đáp như sau này:

A. Thi bắt buộc

1. Tập đọc một bài quốc-ngữ dễ, quan trường hỏi mấy câu.

2. Hỏi về luân-lý, lịch-sử và địa-dư.

3. Hỏi về pép tính miệng và những điều thường-thức như là vệ-sinh, canh-nông nuôi súc vật vân vân.

B. Thi tinh nguyện

4. Đọc một bài tập đọc bằng Pháp-văn có câu hỏi.

Một bài thi vấn-đáp chỉ hạn chừng 5 phút mà thôi.

Điểm số các bài, thì cứ tính từ 0 cho đến 10. Người thí-sinh nào thi kỳ viết mà tính cộng điểm số được 20 thì mới được vào vấn-đáp. Tổng cộng hai kỳ được 35 điểm thì mới được đỗ.

Những người học-trò nào được sắp vào hạng Sơ-học yếu-lược này thì khi vào học lớp nhì (cours moyen) không phải thi nữa.

Tai thông-ngôn tòa-sứ. — Sáng hôm qua tại trường Pháp-Việt Jauréguiberry đã bắt đầu mở kỳ thi tuyển thư-ký tập-sự ngạch tòa-sứ niên bổng 350 đồng. Cả thảy có 78 người ứng-thí.

Các đầu bài thi đều như sau này:

Âm tả

Le départ pour le travail

Pareille à une sente de fourmis affairées, la digue se déroule, bouc se et infinie. Une foule de voyageurs l'emplit d'un continuel va et vient. Des paysans, l'épaule chargée de paniers de légumes, se hâtent vers les marchés. Des brouettes où sont liés des gorets noirs, crissent. Des jeunes filles, l'œil rieur, vont d'une marche sautillante, leur corps gracile balancé par les paniers du fléau. Des pousse-pousse garnis de vieilles femmes juchées sur des ballots de tabac ou des bottes d'oignons roulent sans bruit. Les sacs de riz et de sel font un dôme gris aux charrettes qui passent en vacillant.

Tous, hommes et femmes, vont au travail, à ce travail qu'aiment tant les fils du laborieux Annam.

Maintenant plane sur le pays un magnifique manteau que deux fois par an revêt la campagne, le manteau doré des riz mûrs.

Jean Marquet.

Câu hỏi

1° Donnez l'idée générale de ce passage.

2° Quel est le sens des mots: sente, juchées, dômes.

3° Expliquez la phrase: Une foule de voyageurs l'emplit d'un continuel va et vient.

4° Analysez logiquement la phrase « Tous, hommes... laborieux Annam.

Chữ Pháp dịch ra quốc-ngữ

Les clients du forgeron

Forgeron, dit le terrassier, j'ai brisé la pioche de mon pic sur une grosse pierre. Forge-la de nouveau et trempe la solidement. J'en ai besoin demain de grand matin pour creuser les fondations d'une usine. Moi pic est mon gagne-pain.

Forgeron, dit le laboureur, une grosse racine a tordu la pointe de mon soc. Voici ma charrue, hâte-toi de la réparer: C'est le saison des labours.

Forgeron, dit le charretier, mon cheval vient de perdre un fer. Allume vite ta forge et forge ma bête. J'ai hâte de continuer ma route.

Luận Pháp-văn

Vous écrivez à un Annamite qui habite la ville pour lui raconter les travaux de la moisson du 5e mois,

Tinh đố

1. — Le train qui part de Hanoi à 9 heures 21 m., arrive à Lao-kay à 19 heures 47 m. Il s'arrête dans 22 gares et chaque arrêt est en moyenne de 5 m. 1/2; 1° — calculez la distance de Hanoi à Lao-Kay sachant que le train marche à une vitesse de 36 m. par minute 2° — avec cette vitesse, à quelle heure le train arriverait-il à Lao-Kay s'il ne s'arrêtait pas.

II — Dans un jardin rectangulaire de 21 m. de long sur 15 m. de large, on a creusé un bassin carré de 3 m, 60 de côté; la terre extraite, répandue uniformément sur le reste du terrain, forme une couche de 0 m., 10 d'épaisseur; quelle est la profondeur du bassin.

Bài quốc ngữ dịch ra chữ Pháp

Những nơi danh-thắng ở Bông-Pháp

Người Tây thường cho Saigon là hạt châu báu ở cõi Đông-dương, thì Hanoi đẹp cũng không kém gì Saigon, ở Trung-kỳ thì đẹp nhất là các làng tầm những vua đời trước. Ở Bắc-kỳ thì đâu còn có một cái phong-cảnh đẹp bằng vùng Hạ-long, ở Cao-mên thì còn đâu thấy được một cái kiểu kiến-trúc ngưu-ngưu bằng chùa Đế-thiên Đế-thích.

Đông-Pháp ta quả là một nơi có lắm cái đẹp, lắm cho ai đã biết cũng phải đem lòng quyến-luyến.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-CAN-CÀ-VIÊN
(Cataplasme de Feuilles de Solanum)
Mất ngày Cụp bắt vít, sưng là viêm. Buổi 2 viêm, trước khi đau nhức, Bôi mấy lần là Bớt.

Hỉ tín. — Bản quán được tin mừng rằng đến ngày 18 này thì ông Nguyễn-Trần tham-tá Thương chính sẽ làm lễ vu quy cho lệnh-lá.

Bản quán có lời mừng ông tham Tuấn và cô dâu chú rể.

Cuộc đánh số lập đài kỷ-niệm các chiến sĩ trận vong. — Đến ngày 1er Mai 1925 thì mở số. Một số thứ nhất được 10.000 p. 00; hai số sau mỗi số được 5.000 p. 00; năm số mỗi số được 1.000 p. 00; mười số mỗi số được 500 p. 00 và 100 số mỗi số được 100 p. 00. Tại bản-quán có bán vé. Giá mỗi vé 1 p. 00. Gửi đi các tỉnh, xin dính thêm tiền cước gửi thư-phải-lại (recommandé)

Các ngài mua mau vẻo hết.

Quan Doc-to Bi-co-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng khí hư, các bệnh đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, sốt rét ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, tê, đau mắt, các chứng thai tiết-con
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gà số nhà 32. Hanoi Téléphone số 314
Quan Bác-sĩ có cả nhà chờ người đến ngày Chủ nhật.

Giới-thiệu sách mới:
KIM-VÂN KIỀU
tiểu thuyết
tức là quyển Thanh-tâm Tài-tử
Sách giấy 300 trang giá.... 0$ 85
Cước..... 0. 15
Mua buôn và mua xin gửi mang-đa và thơ cho:
M. PHAN-BA-CAN
83 bis Rue du Chanvre, Hanoi

HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thu
NÊN MỖI QUYỂN MỤC BÀNG

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé
55 nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 396
Xét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa Lệnh hạ lạo, bệnh giang-mai, bệnh xiên, bệnh đau dạ dầy, đau ruột, bệnh đàn bà và bệ-hạ-sinh, vân vân.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.
Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.
Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-thư độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa lại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd Ai-cập, Kuế.
Ngoại khoa, hà-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: GIÁ 1 $ 00
Phòng khám bệnh tại: ĐƯỜNG GIA-LONG, 23, GIÁP NHÀ SỐ 286
S.301

Sao lấm trộm thế ? — Cô Ng-thị-Hai ở số nhà 22 phố hàng Vôi đem trình rằng kẻ trộm vào nhà cạy hòm lấy mất quần áo và đồ vàng bạc đáng giá 50 đồng.

Mật-thám g ả. Hồi 2 giờ trưa h m nay Ng v-Trễ đem máy bán cho một nhà hàng làm ghế kia ở đường Rollande được 40 đồng rồi về một hà g cơm ở hàng Bông ăn cơm. Trong khi đó có một người ăn tự-xưng là mật-thám hạnh-sách Ng-v-Thể rồi lấy mất cả 40 đồng. Đó có lẽ là cái mưu gian của quân móc túi đây, tương các nhà có trách-n iệm nên lưu-ý đến.

X. tại cáo.

VỊ ĐI XA MÀ BÁN

Một cái xe ô-tô « Renault » 10 mã-lực k ều xe 1923, còn tốt lắm. Các đồ phụ tùng rất nhiều. Giá 1.900 đồng.

Hỏi tại M BARY, 87, đường hàng-lọng Hano.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Trường Nội-đuộ. — N uyên tổng ta vốn h ều học nên trường mới ngày một đông học trò, thứ nhất từ khi nhà nước bỏ các giáo-viên về thì số học trò c ng ngày càng đ g ra mắt. Hện tại trường còn phải tìm đặt ở đình Lộ-bạo, cho nên không được tiện cho dân và cho học-trò. Đình thì thường có công việ mà có học trò thì không được thỏa mãn. Học trò ngồi ở đình tối tối, không được tỉ h lắm và không hợp phép vệ sinh. Bây giờ vẫn thấy một cái trường lớn học bỏ k ông ở xã Đình-cả, song hiềm vì trường lý làm theo lối cổ nhau nhân tuyển những cột, hư nát nhiều và bên cạnh chợ quán nên không thể dùng được. Tường ông

(Xem trang thứ ba, cột thứ bảy).

Các nhà có con em nên biết

CHUYỆN GIẢI TRÍ in ra là cốt để hiến các gia-đình một cái lợi khi khẩu-vị của sự nhi-đồng giáo dục, à cốt để hiến các bạn thiếu niên một chất nuôi hồn bổ óc, một món quà giải trí rất lành mà rất có ích.

Sự biên tập hết sức thận trọng, hết sức kỹ càng. không bao giờ vượt ra ngoài cái trình-độ con trẻ, giữ việc biên-tập ấy là ông cử Dương-bá-Trạc, ông tú Nguyễn-đỗ-Mục, ông giáo Dương-quảng-Hàm và ông giáo Vũ-đình-Long.

Các bậc làm cha mẹ muốn cho con trẻ t.i khôn chóng khai-thông, lòng đạo-đức chóng phát-đạt, đường học-hành chóng tiến bộ, không gì bằng mua CHUYỆN GIẢI TRÍ con trẻ đọc.

CHUYỆN GIẢI-TRÍ ra từng tập 32 trang lớn có vẽ nhiều, hiện đã ra TẬP THỨ TƯ, mỗi tập giá 0,15. Ở xa muốn choiiệu xin gửi trước về 2 p. 00 Sách ra đến tập nào xin gửi ngay cho đến hết số tiền ấy mà sẽ trừ 20 o/o. Thơ và mandat xin đề tên ông Dương-bá-Trạc, Trung-Bắc tân-văn Hanoi.

Số 138

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ MỤC dịch thuật

Nói xong, cầm chén rượu uống. *Thi-ân* sụp lạy bốn lạy. *Vũ-tùng* vội-vàng đáp lễ lại, rồi hai người cùng nhau kết làm anh em. Hôm ấy *Vũ-tùng* uống rượu vui chén quá say, *Thi-ân* sai người vực về phòng yên nghỉ.

Ngày hôm sau, cha con *Thi-ân* thương nghị với nhau rằng:

Đêm qua *Vũ* đồ-đầu rượu say như thế, tất nhiên bị bệnh trúng-thử, hôm nay đi sao cho được. Vậy ta phải nói thác là đã sai người đi đò-lễ trước, nhưng lễ còn đi vắng để hãy tạm hoãn trong một ngày rồi sau sẽ liệu.

Hôm ấy *Thi-ân* đến nó với *Vũ-tùng* rằng:

— Hôm nay chưa có thể đi được, vì tôi đã sai người đến đò hỏi trước thì hẳn không có ở đấy, để ngày mai xơi cơm xong, bấy giờ sẽ mời đại-huynh đi.

Vũ-tùng nói:

— Mai đi cũng được, nhưng hôm nay lại làm cho tôi tức-bực suốt ngày.

Khi cơm nước xong. *Thi-ân* đưa *Vũ-tùng* đi dạo chơi xung quanh trại một hồi, rồi lại trở về phòng khách, cùng nhau giảng đàm những cách đấu sang và đấu quyền bổng.

Gần đến buổi trưa, lại đưa *Vũ tùng* về nhà, mời uống một vài chén rượu rồi gọi lấy cơm ăn. Khi ăn cơm xong. *Vũ tùng* vào phòng khách ngồi, bỗng thấy hai tên người nhà lại đến để hầu hạ *Vũ-tùng* ẩm rửa.

Vũ-tùng hỏi rằng:

— Tiểu-quản-dinh hôm nay có sao lại không cho ta uống rượu nữa?

Tên người nhà đáp rằng:

— Chẳng nói giấu gì đồ-đầu. Sáng hôm nay lão-quản-dinh và tiểu-quản-dinh thương nghị với nhau, toan đưa đồ đầu đi, lại sợ đồ đầu đêm qua vui chén quá say, bị bệnh trúng thử mà lỡ hỏng công việc, bởi vậy hôm nay không dám mời đồ-đầu uống nhiều rượu, để đến ngày mai sẽ đưa đồ đầu đi.

Vũ-tùng nói:

— Tuổ ra say ta quá say mà lỡ hỏng công việc đó chăng.

Tên người nhà nói:

— Bẩm vâng! Chính vì cớ ấy.

Đêm hôm ấy, *Vũ-tùng* trằn trọc không ngủ yên giấc, chỉ mong cho trời chóng sáng. Sáng sớm hôm sau, *Vũ-tùng* trở dậy, rửa mặt sắc mặt, đầu đội khăn xéo, mình mặc bộ áo thâm, lưng thắt dây lụa, chân quấn là đáp và đi đôi giầy gai. Lại lấy một lọ thuốc cao giản để cỡ có vẻ kim-ẩn ở trên mặt. *Thi-ân* mời *Vũ-tùng* sang nhà ăn cơm. Khi ăn cơm xong trà xong, *Thi-ân* gọi người sắp ngựa để cho *Vũ-tùng* cưỡi.

Vũ-tùng nói:

— Chân tôi không yếu, không cần phải cưỡi ngựa, chỉ có một điều này tôi phải nghe tôi mới xong.

Thi-ân nói:

Xin đại-huynh cứ bảo cho biết, điều gì mà tôi không nghe.

Vũ-tùng nói:

— Bây giờ tôi cùng tiểu-quản-dinh đi ra ngoài thành, nên phải nhờ câu « *Không ba chẳng qua vọng* ».

Thi ân nói:

— Dám hỏi « *Không ba chẳng qua vọng* » là nghĩa thế nào? tôi không được hiểu.

Vũ-tùng cười mà bảo rằng:

— Tiểu-quản-dinh ơi! Tôi xin nói để ngài biết, ngài muốn đánh *Tưởng-môn-thần* thì khi ra khỏi ngoài thành lễ gặp một tửu-điếm nào, tất ngài phải cho tôi uống ba chén rượu. Nếu không có ba chén rượu cho tôi uống thì tôi chẳng chịu đi qua vọng-tử (1) đâu, thế gọi là « *Không ba chẳng qua vọng* » vậy.

Thi-ân nghe nói, ngẫm nghĩ một chút rồi đáp rằng:

— Từ Đông-môn cho đến *Khoái-hoạt-lâm*, cách nhau kể hàng 15 dặm đường, cả thảy có đến 12 hoặc 13 hàng bán rượu. Nếu mỗi cửa hàng uống ba chén rượu tôi cả thảy có đến 36 chén, mới được tới nơi. Chỉ sợ đại-huynh say quá, còn làm chi được nữa.

Vũ-tùng cả cười mà bảo rằng:

— Ngài sợ tôi say mà kém vũ-nghệ chăng, nhưng nếu tôi không say thì vũ-nghệ tôi lại kém. Tôi say một phần, vũ-nghệ giỏi một phần, say năm phần vũ-nghệ giỏi năm phần, say mười phần thì khí lực tôi bấy giờ không biết tự đâu mà đến. Tôi càng say rượu càng thêm can-đảm, nếu không thế sao sau khi rượu say, lại đánh chết được con hổ lớn ở *Cảnh-dương-cương*. Bây giờ tôi phải để tôi uống rượu thật say mềm người ra, khiến cho khí lực tôi mười phần hăng-hái.

Thi-ân nói:

— Thế mà tôi không được biết. Trong nhà tôi bao giờ cũng sẵn có rượu ngon, chỉ sợ đại-huynh say rượu đến nỗi hại sự, vì lo nên đêm qua không dám đem ra mời đại-huynh uống say. Nay đại-huynh cùng uống rượu say càng giỏi vũ-nghệ, vậy để tôi sai hai tên người nhà đem thứ rượu ngon của nhà và các thứ quả-phẩm đi trước, tôi cùng đại-huynh thong-thỉnh đi sau, rồi sẽ vừa đi vừa uống rượu.

Vũ-tùng nói:

— Có thế mới vừa ý tôi. Tôi sẽ có can-đảm mà đánh *Tưởng-môn-thần*. Nếu không rượu thì tôi lấy khí-lực đâu mà đánh ngã được hổ, khiến chúng lại thêm một trò cười.

Thi-ân truyền bảo hai tên người nhà gánh rượu và đồ nhắm, lại đem ít bạc vụn đi trước. Lão quản-dinh cũng tuyển lấy 20 tên quân tráng-kiện, cho đi theo sau để làm quân tiếp-ứng.

Lại nói chuyện *Thi-ân* và *Vũ-tùng* ở trong *An-bình-trại* đi ra, ra tới ngoài Đông-môn. đi được độ năm trăm bước, bỗng thấy bên cạnh đường cái quan có một nơi tửu điếm, trước thềm nhà có treo một lá cờ-tiết, giữa đóng phất phơ.

Hai tên người nhà bưng rượu và đồ nhắm đã chực ở đấy từ trước. *Thi-ân* mời *Vũ-tùng* vào ngồi trong quán, tên người nhà đã bày các món quả-phẩm và đứng rót rượu.

Vũ tùng nói:

— Không dùng chén nhỏ. Nhà ngươi đem chén lớn ra đây, chỉ rót ba chén là đủ.

Tên người bày cái chén lớn và rót rượu vào chén. *Vũ-tùng* cầm khiêm nhường chỉ cả, cầm lấy uống luôn ba chén rồi đứng dậy ngay. Tên người nhà vội vàng xếp dọn đồ-đạc rồi lại quẩy gánh mau mau đi trước.

Vũ-tùng cười mà bảo rằng:

— Ơ! Bây giờ tôi mới nhẹ trong ruột! chát. Chúng ta lại đi.

Hai người lại ở trong tiểu-điếm bước ra. Bấy giờ vào hồi tháng 7, nắng hạ chưa tan, gió thu mới thổi, hai người cùng cởi phanh áo ngực mà đi. Đi được vài dặm đường, đến một chỗ kia, nửa ra thôn-trang, nửa ra thành-quách, trong khu rừng rậm, bỗng lại thấy có lá cờ phất phơ.

Khi đi đến nơi thì thấy một cửa hàng bán rượu mở. *Thi ân* đứng đứng lại mà hỏi *Vũ-tùng* rằng:

— Đây là nơi thôn-sau tiểu-điếm, đại-huynh có kể làm một vọng-tử hay không?

Vũ-tùng nói:

— Đây cũng có lá cờ bán rượu thì tất phải uống ba chén. Nếu không uống ba chén thì không thể đi qua được.

(Còn nữa).

(1) Nghĩa là lá cờ của cửa hàng bán rượu.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng:

Chiếu nay đại được phông sắn MONTES qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dùng quc rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị giới cho qui được phòng chất-dùng để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

以嘉有 惟
獎義勤 定
著善補 時
頒資滴 三
獎旨酒 月
藥效 初
醫院 五
院示 日
試大 內
驗臣 閣
用 侍
良 讀
藥 學
精 士
製 臣
丸 劉
散 永
各 福
等 謹
藥 題
```

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

**Bào-chế MONTÈS**

*54, Phố Tràng-tiền, 54*

**HANOI**

*Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.*

## Tiếng vỗ tay khen, nghe như sấm động

*Cách buôn-bán đời xưa, đắt liền mới được của qui, nếu của rẻ tất là của ôi. Người đời nay thì không thế, có khi buôn bán phát đạt, lại dùng thứ của ôi mà bán đắt tiền. Nói tóm lại thì chỉ nên bán giá phải chăng là hơn.*

*Nay có hiệu bán trà* **SÂM-MẬU**, *trà* **HỒNG-THÁI**, *trà* **VẠN-XUÂN** *ở phố hàng Ngang, số nhà 59, các giới quan thường mua dùng, ai cũng phải khen. Trà-vị rất ngon, bán giá phải chăng. Khi nào các ngài tiện dịp đi qua, xin mời vào hiệu* **SÂM-MẬU** *ở phố hàng Ngang, nếm thử một chén, hoặc mua cho ít nhiều, đem về pha uống, ngẫm nghĩ vị ngon, mới biết lá câu nói không sai vậy.* 2268



# Thuốc thoa Cadum

để trị

## các bịnh ngoài da

**Những kẻ hay ngứa gãi đau đớn đã lâu năm, hễ dùng thuốc thoa Cadum mà thoa thì êm ái nhẹ liền, ăn ngủ lại đặng, khỏi lo có những bịnh ngoài da, nào là: nổi phọng, nổi đóa, nổi mụt, nổi nhọt, ghẻ ngứa, bị trầy da, đức tay đức chơn, bị phỏng, có lát, nổi mày-đay, nổi vẩy-cá, sẩn-sướng, cường mụt nẩy mụt kia, vân, vân.**

**Các ông các bà hãy nhớ ngày nào thì mua ngày nấy, cho đặng một hộp thuốc ấy, hồi hiệm bán thuốc quen của các ông các bà thì có.**

ta nên trả lấy giảm trăm làm hẳn một cái trường thì việc học của trẻ mới có cơ thịnh đạt được. Việc này thiên ngũ cũng không khó, vì hàng ổ chỉ lương đã lâu, nếu có thiếu thì xin nhà nước trợ cấp một ít thì xong.

Hải-Vân

### PHÚ-THỌ

**Phủ mới** Có tin rằng phủ Lâm-thao sắp di đến làng Viên-kiêng ở gần nhà ga làng ấy. Nương phủ mới chưa làm, thì ít ra cũng phải cuối năm mới di được. Chừng nay mai thì sẽ gọi ấu giá làm nhà.

**Tội nhân dùng vào việc công-ích.** — Ở tỉnh nào cũng vậy, chẳng cứ tỉnh này, những người tù xưa nay đem dùng vào việc công ích thì ít mà việc tư-ích thì nhiều như là làm đường làm sở, ở đây dễ có đến hàng bao nhiêu năm chưa được tu bổ bao giờ. Trừ ra mấy con đường ở gần các dinh tỉnh là còn khá, chứ ở các phố tỉnh chỗ lồi chỗ lõm rất là nguy hiểm cho xe cộ đi lại, chẳng ai ngờ tới bao giờ. Nay nhờ cái chính sách hay ấy mà các đường sá đã dần dần tu bổ lại, chắc là ai nấy dân-dân ai cũng lấy làm mừng.

Những người bị án phạt giam là những người phạm tội với xã-hội thì phải làm đến bồi cho xã-hội, chứ có đâu lại phải trả nợ riêng cho từng người. Chẳng cứ vì cái ý-tưởng ấy mà quan Công-sứ mới thu cho các tội nhân cái tội phải làm riêng cho quan mà dùng vào việc làm công ích cho xã hội vậy.

### PHÚC-YÊN

**Chết chẹt xe lửa.** — Trần-v-Bảy, 48 tuổi, làm ruộng, quán ở Hạ-lôi, không hiểu làm sao mà bảy chết chẹt ở chỗ km 41 + 240 đường xe lửa Hà-nội — Việt-trì, sở bị rập cả. Đã cho mang xác vào nhà thương.

### BẮC GIANG

**Cái nạn ô-tô.** — Ngày 7 mars vừa rồi, một người đàn bà tên là Ng-thị-Tựa, 39 tuổi, quê ở Tiền-hải, lên tỉnh tìm việc kiếm ăn ở trên này, chẳng may bị chiếc ô-tô của một người Tây ở Hanoi dụng phải ở km 3 gần Phả-lạng thương. Người đàn bà ấy bị rập xương đùi bên tay trái. Đã cho đem vào nhà thương điều trị.

### SƠN-LA

**Tiết giời.** — Cùng một tỉnh có 5 châu mà tiết trời khác nhau cả, như châu Mai-sơn và châu Mộc nước lành, mùa hè thì mát, nhưng mùa đông lạnh giá quá còn châu Yên ở giữa lại nóng bức, về mùa hè có khi nhiệt-thử-biểu lên đến 37 độ, mà ít nhất cũng 32 độ, tính trung bình là 34 độ mùa rét đã không rét lại nóng như mùa hè, ngay mấy ngày rày trời nóng bức đến nỗi phải quạt.

Hàn-thử-biểu lên đến 28, 30 độ. Ngờ đến mùa hạ mà lo nỗi trời nắng như nung như nấu. Người nào cũng một manoái, cơm kém ăn, nước uống nhiều, mà phát ốm cũng con sốt rét chuyển cả giường lên. Sợ thay.

Nguyễn-hữu-Bảy lại cáo.

**Hộ ô-tô.** — Nói thế không phải là có nhiều xe ô-tô hội hợp thì chạy đâu, là mỗi khi quan chánh-sứ tỉnh Sơn-la đi ô-tô về xem làm đường ở Mường-chiêng-sàng thì dân Thái già, trẻ, lớn, bé, gái, gái rẻ nhau đến xem đông như hội! Không phải họ tưởng xe ô-tô lần này là lần đầu đâu, chủ-nhật nào cũng có xe ô-tô quan Chánh-sứ xuống, mà ngài xuống lần nào cũng đông người đến xem. Có khi người đến xem cứ thi thào nhau lấy làm lạ! ngài cho một vài người nọ thử cho xe chạy độ vài trăm thước xem ra ai cũng mừng rỡ còn phần nhiều người chưa được ngồi bao giờ, đều lấy làm ước ao. Họ đặt tên xe ô-tô mà gọi là xe gió «Xe lốm» vì thấy xe chạy mau như chóng vậy.

Hội-viên May.

### SƠN-TÂY

**Cướp.** — Hồ 4 giờ rưỡi sáng ngày 6 mars vừa rồi, một bọn năm đứa kẻ cướp cầm dao vào nhà Mme Ng-thị-Tiến buôn bán ở số 41, phố Hà-nội, trong chủ nhà giật mình khuya lại để tra của, bắt dẫn vào buồng lấy mất một trăm-bạc là 67 đồng và các đồ đạc khác đáng giá độ 29 đồng. May người chóng chạy lẫn cửa sau ra phố được, nhờ-hoan người cầu cứu, nhưng lúc mọi người biết thì quân cướp đã trốn đi xa rồi.

Sự-sau đâm-miện đương tra xét việc này.

**Ăn cắp đường sắt.** Đêm mồng 3 rạng mồng 4 Mars mới rồi, không biết quân trộm nào dám táo gan bẫy lấy một khúc đường sắt dài chừng 3m.50 ở đương xe lại nước vào trại lính chúa Đồng. Hiện nay sở sen-đầm còn đương xét việc này.

**Tỵ rượu mất trộm.** — Ông chủ tỵ rượu đấu tỉnh là M Demolle có đơn trình lại sở sen-đầm rằng không biết ai nấy mất của tiền tỵ là Ng-văn-Can một mon tiền là 125 đồng.

**Ăn cắp đồ nữ trang và quần áo** — Mme Ng-thị-Huân, 28 tuổi, bán hàng thịt, có đơn trình rằng ngày 7 février vừa rồi, kẻ trộm lấy mất các đồ nữ trang và quần áo, giá đáng 100 đồng có ý nghi cho tôi Ba lấy. Hiện nay thì Ba còn trốn đâu chưa tìm thấy.

### KỲ TÊN KHÔNG RÕ

**Bán-quán xin các ngài mua bán khi có việc gì viết thơ đặt hỏi bán-quán, thì cho biết rõ số tên ở từ giấy gói bảo, hoặc là gửi cho bán-quán cái giấy quảng cáo, để cho người làm sở tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay kỳ tên vẫn tắt, hoặc thêu quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bán-quán không biết ai mà trả lời.**


# GRANDS MAGASINS RÉUNIS

*Phố Paul-Bert, phố Bồng-Khánh và phố Rollandes*

**HANOI**

## Nước-hoa, xà-phòng

| | | |
|---|---|---|
| Nước Co-lon GIRAUD 70° . . . . . | Độ chừng một lít: | 25 fr. 00 |
| | Nửa lít: | 14 fr. 00 |
| Xà-phòng rửa răng ENNEGE. Hộp aluminium. | Một miếng: | 2 fr. 00 |
| Xà-phòng rửa răng ENNEGE. Hộp giấy. . . . | Một miếng: | 1 fr. 25 |
| Xà-phòng tắm 140 grammes gói giấy bóng. | Một hộp sáu miếng: | 10 fr. 50 |
| Gương tay. Cạnh soi. Khung bằng jonc nickelé 16 × 11 c/m. | | 15 fr. 00 |
| Da liếc dao. Gỗ sơn hai mặt có da. Vỏ ngoài bằng carton 28 c/m. | | 6 fr. 50 |
| Dao cạo thường. Lưỡi trũng. . . . . | | 10 fr. 00 |

TÉLÉPHONE N° 130 — BOITE POSTALE N° 40 — Adr. Tél. MAGASINRUNIS


## VIỆC TRUNG-KỲ

### QUẢNG BÌNH

**Một cuộc náo động của bọn công dân.** — Hôm mới rồi ở làng Mỹ-lộc về huyện Lệ-thủy, tại nhà một ông cự-phú kia, có xảy ra một trận náo-động rất kinh khủng, số là vì nhà ấy xưa nay đối với chốn hương-đảng cũng chẳng có ân-huệ gì, mà lại nhân lúc đói kém, đã thắt ngặt con nhà nghèo khó nữa, cho nên chúng mới làm sự bao-động thị-uy như thế. Bữa hôm ấy đương lúc thanh thiên bạch nhật, chúng kéo đến hàng hai trăm người vào nhà cướp thóc, giở ngay cái thủ-đoạn bạch-đoạt.

Nhân dân trong bản hạt xưa nay vốn tính chất phác hiền lành, nay vì cái nạn cơ cẩn phi thường, nên mới phạm đến điều phi-pháp đến thế.

Xem tình trạng như vậy thì biết cái cảnh-huống của hạng bần dân ở chốn hương thôn cực khổ khốn nạn là nhường nào. Hiện nay các quan địa-phương đã thi-hành mọi phương pháp để giữ gìn trật tự và bảo toàn sự công an trong chốn hương thôn.

Còn về cái chính-sách cứu cơ, thì hẳn nay quan công-sứ và các quan tỉnh đã thi-hành một cách chu-đáo lắm. Nhưng hiềm vì cái «nạn đói» to quá chừng, nhân dân thật cũng đã nhờ ơn quan trên được nhiều.

**Ngạch tinh thuộc.** — M. Hoàng-Lương, cựu-phẩm lãnh tri-huyện phải ly-nhiệm, nay đạo lệ bổ sung, M. Ng-thúc-Vân, học-sinh khiếu trúng, nay bổ điền chức ấy.

### THỪA-THIÊN

**Số súc vật chăn nuôi trong sáu phủ huyện tỉnh Thừa-thiên.** — Ở tỉnh Thừa-thiên chẳng thiếu gì đám công bằng, xe lửa chạy ngoi vai giờ ma chỉ toày đồng bằng có mọc, nhưng nơi đồng nội có lắc như thế nên dùng để thi-hành sự chăn nuôi thì sự lợi biết bao, nhưng hại thay

(Xem trang thứ ba).

## SÁN-NHIÊN-ĐÀI

*Tối thứ tư 11 Mars 1925*

KIM-VÂN-KIỀU

(Hồi thứ hai)

*Dễ từ chỗ Vương công phải bị tội oan đến chỗ Trác-Sinh lấy hủy-Kiều.*

*Tối thứ năm 12 Mars 1925*

TRẬN CƯỜI THỨ HAI

*Vỏ chèo cải-lương soạn thành 30 điệu hát. Lần này diễn cũng được các quý khách hạ cố đến xem đông lắm, thường vẫn không đủ ghế để các ngài ngồi. Lần này diễn lại có sửa đổi lại một vài chỗ. Xin các liệt-quý giữ chỗ ngồi trước kẻo hết. Bán vé trước từ tối hôm thứ tư.*


## NHÀ BÀ-CHUÔNG

**TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS**

*54, Phố Paul-Bert, Hanoi*

*Bệnh đau mỹ mắt, đau mắt, đau đa mảng mắt, chảy nước mắt.*

*Muốn chữa khỏi các bệnh ấy thì nên dùng:*

**Thuốc Ciella**

**Giá một lọ: 0$80**

**Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi**



## MAO-CANH & Cie

*Công-ty Mão-Cảnh ở Cao-bằng kinh-cáo các qui-khách biết rằng: Kể từ ngày 15 mars trở đi, những giờ xe ô-tô chạy đường Na-cham — Cao-bằng sẽ đổi lại như sau này:*

*1° Từ Na-cham lên Cao-bằng, chuyến tàu hỏa-xa thứ nhất chín giờ, ở Lang-sơn lên, thì xe ô-tô chạy.*

*2° Chạy đến Cao-bằng năm giờ chiều đến nơi.*

*3° Từ Cao-bằng xuống Na-cham, xe chạy sáu giờ sáng.*

*4° Đến Na-cham ba giờ chiều.*



HỠI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Đông thầy mắc bệnh mà đã nằm lòng, tâm dùng thuốc ARYSMINE EXIRARD (RIMEDE PARYSMINE en POUDRE) bằng bột, bằng thuốc ống hút, thì thấy nó chữa dứt, và khỏi tức-thì. Để bột trong một cái đĩa, hoặc trên một mảnh giấy-thấm mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập tức tiêu ngay. Có thể mà xem, sẽ thấy kiến-hiệu ở thường. Hỏi thuốc quốn Abyssine Exirard CIGARETTES d'ABYSSINIE EXIRARD, cũng nên nghiêm lắm.

Trên cái bằng quốn chung quanh hộp thuốc có in dấu hiệu sau này mới là thực hiệu:



MARQUE DÉPOSÉE

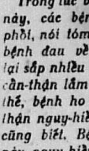
Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và các hàng Bào-chế.

Gởi bán tại: BLANC, Hanoi
MONTÈS, Hanoi



## TRÀ VINH-MẬU

**Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-đi-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, ô-long và thủy tiên, vân vân, đóng cách hòa-học điều chế, ra gần ai cũng biết tiếng.**



**Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ nõn, gọi là «SONG HỈ CHÍNH THÁI BANH-TRÀ» cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đầu riêng của trà VINH-MẬU đóng bảo, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.**

**Các chi-điếm bán trà VINH-MẬU:**

**Nam-định: phố Khách, số 144.**

**Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 36.**

**Hải-dương: phố Khách, số 14.**

*Vinh-Mậu trà hiệu cần bạch*



## ...i nguy-hiểm ...rong xã-hội

*Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau mang phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:*

**Cachets du Docteur Nofal**

**0$25 một hộp**

*Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.*

*Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhầm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!*

**Le sirop Nofal Thiocol**

*Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.*

*Giá tiền là 0$90.*

*Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.*

*Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.*
```

xứ này ít người có tư bản lớn, lại chưa ai thấy cái đại lợi của sự chăn nuôi là thế nào, cho nên bỏ đất hoang nhàn chẳng xiết kể. Nay hãy xem số súc vật hiện có cả phủ huyện thuộc tỉnh Thừa-thiên là thế nào thì sẽ biết :

Số súc vật rẻ kể như sau này :

Huyện Phong-điền 2700 con trâu, 700 con bò, huyện Quảng-điền 2520 con trâu, 130 con bò. — huyện Hương-trà 4.000 con trâu, 750 con bò, — huyện Hương thủy 3.950 con trâu, 1.100 con bò — huyện Phú-vang 3580 con trâu 830 con bò, — huyện Phú-lộc 2580 con trâu, 840 con bò. Tổng cộng là 19 330 con trâu, 4.350 con bò. Trong số ấy thì số bò có ít quá, vì rằng ở các nơi lò sát thịt dùng thịt bò nhiều thì số bò ít như thế, vậy thì hiện nay sự chăn nuôi bò là cần thiết hơn sự chăn nuôi trâu.

NHA-TRANG

Tìm đặng mộ Đức thầy Bá-đa-Lộc. — Hôm chủ nhật 22 février vừa rồi, quan công-sứ, và quan lính có hội hiệp nhau tới viếng mộ Đức-thầy Bá-đa-Lộc, khám xét kỹ càng, và đã chụp hình cái mộ ấy.

Nguyên mộ này nằm tại làng Ngọc-hội, cách cửa Nha-trang độ bốn kilomètres, mộ ở vào một nơi cây cối um tùm, vắng vẻ, hình như hoang phế đã lâu năm, không ai hề tới. Mới đây nhân có đám cưới đi ngang qua chỗ đó, trong đám một người tình cờ ngó thấy cái mộ, trước bia có chữ để rằng : « Bá-đa-Lộc chi mộ » liền thuật lại cho mấy người khác nghe.

Trong bọn đồng hành lại có một người quê ở Saigon, nghe nói vậy thì không chịu tin, mà cãi lại rằng : Lăng Đức-thầy Bá-đa-Lộc táng tại Saigon, lẽ nào lại có ở đây. Cãi nhau rồi, mới kéo vô xem sao. Xem xong ai nấy đều phải nhận là mộ Đức-thầy.

Về sau người Nam-kỳ ấy lấy làm nghi ngại, đã gửi thơ về quê quán mà bảo tin rằng hồi có biết thực hư lẽ nào.

Saigon được tin ấy rồi, cách ít lâu lại có tin ở Nam kỳ báo lại cho quan công-sứ Nha-trang biết, cùng cậy ngài đi khám xét việc chơn giả thế nào.

Nay quan địa hạt đã khám xét, thì cũng nhận là mộ Đức-thầy Bá-đa-Lộc. Mộ làm vôi chắc chắn, bốn phía xây tường bao bọc ; mặt tiền có đắp bức bình phong : diện tiền bình phong thì đắp hình con phụng sà cánh ; mặt hậu lại tạc bài văn ghi công đức ngài (toàn là chữ Hán) và có thích niên hiệu dựng mộ là : Tân mão-niên trọng đông kiết đán » Phía sau tiếp bức bình phong, thì có xây một nhà tự nhỏ, diện-tiền nhà tự ở trên thì có hai con kỳ-lân đứng chầu, dưới thì đắp lưỡng long giỡ chánh trung nhà tự thì thích mấy chữ này : « Bá-đa-Lộc chi mộ » còn hai bên tả hữu thì có mấy câu đối, sau lưng nhà tự lại có đắp hình Tánh-giá. Kế theo cái nhà tự thì là chính nấm mồ, nấm mồ thì đắp hình con qui bao trùm cả.

Trên bức tường hậu, lại có một cái bia, cũng tạc mấy dòng chữ cung tặng lòng từ bi, ân mẫn của đấng nhơn hiền ; nay ngài đã từ trần, mà vào hưởng vô cùng phước lạc trên chốn Thiên-đường. Ấy là bình thể cái mộ này, còn ai đứng xây lăng đắp mộ thì không thấy tánh danh ghi tạc.

Sau hỏi thăm trong làng sở tại thì cũng không được lời truyền nào cho đích đáng ; duy có một người đờn ông niên canh độ ngũ tuần, có nói sơ lược rằng : Cha ông chàng và lúc trước có thôi thường niên tu tạo cái mộ này đến đôi chàng gặp phải cơn loạn ly, thì đã những mất cái lệ ấy. Đó là một lời truyền sơ lược mà thôi, chưa có tin gì cho đích xác.

Cứ theo sử-ký di truyền, thì nguyên Đức-thầy Bá-đa-Lộc có phò đức Cao-Hoàng Nguyễn-Ánh tại tỉnh Nha-trang này. Mà về sau đức Nguyễn-Ánh ra đẹp giặc tại Qui-nhơn, gặp cơn thế ngặt thì đã cho vời Đức-thầy về Qui-nhơn. Sau khi đã đẹp an đặng Qui-nhơn rồi, thì Đức-thầy vì lao nhọc nên lâm bịnh, và đã tạ thế tại chỗ kia gần cửa Thị-nại.

Đức Nguyễn-Ánh lấy làm đau đớn vô cùng và đã đưa linh-cữu vào an táng tại Nam-kỳ, hiện nay còn lăng mộ rành rành : gọi là lăng Cha-cả. Không có lời chi là táng tại tỉnh Nha-trang này cả.

Còn mộ ai đây ? Cũng tên ấy, cũng công đầy đức trọng như thế, thiệt là điều khả nghi vậy.

Cứ theo cái niên hiệu ghi tạc trên cái mộ này, thì đã nhằm vào đời vua Minh-Mạng. Lúc ấy ai truyền xây lăng đắp mộ ? Có phải vua quan, hay làng, hay dân ?!!

Ngô-đức-Thống-lai cảo.

Lại về chốn cũ

Hiệu **LỢI THÁI** *bán đồ vàng bạc có lời kính-cáo để quý-khách gần xa được biết, nay bản-hiệu lại giọn về nhà cũ số 108, 110, phố hàng Bạc, Hanoi.*

Quý-khách chiếu cố xin cứ gửi thư và tiền đặt về, bản-hiệu sẽ chiếu theo thời-giá mà gửi hàng đến tận nơi.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về dưỡng tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urotormine

Giá 1$20 một hộp

HỠI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc hiệu **POMMADE ROYER,** dùng đến ngay lập tức mà chóng khỏi lắm.

Ở Paris hỏi tại hiệu bào chế DUPUY, 226, B. St Germain
Ở Hanoi : nhà thuốc LEFON & LACAZE.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trẻ con thường hay đi đái dầm, giật gân, mụn nhọt, sốt, vàn vàn, muốn trị các bệnh ấy cho trẻ con thì nên dùng :

Reinette Duval

Thuốc nhuận tràng, chế bằng nước quả tân (pommes) và các thứ quả khác nữa.

Mỗi lọ : 0$90

Có bán tại : Nhà Ba-chuông. Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khé tiếu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Trodigestif

có các chất **Pancréatine, Diastase** *và* **Pepsine.**

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
Société Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rasco !

0$60 một ống sáu cachets

Agent à Saigon et en France
L. MAYENCE & Cie
5 Rue Vaucher, PARIS

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 268

Bán-hiệu có bán buôn các thứ nón nhiều, hàng tốt nhẫn làm, hàng thật rẻ, giá thật vừ

Có bán cả hàng to (Mão-áp) như the, nuyên, lĩnh, lụa, hàng, quế, nón nỉ, nón cỏ, hàng Saigon như Hanh, chu, nón nỉ.

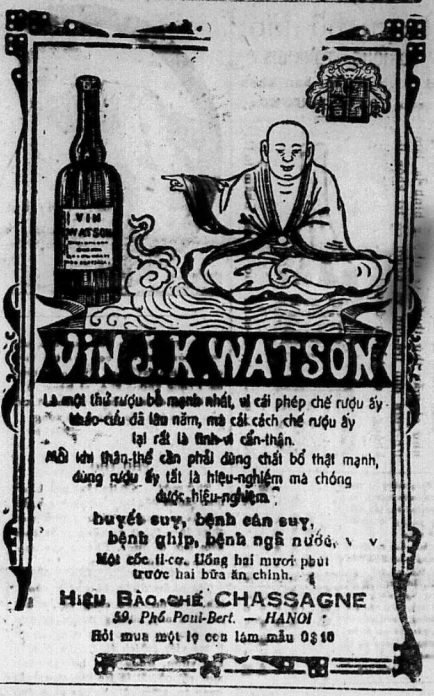
Nay mới có áp cốt mới, làng thêm, mong đem cả mới mến trong kinh. Những hàng nặng bán buôn tăng lắm, chỉ không bán lẻ nó không có mẫu gửi đi các tỉnh, xi hàng còn nguyên không thể đổi được.

Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sin gửi contre remboursement.

Cảm-tạch
9810 YU-WO-TSEONG

Rượu thuốc trị bệnh tê-thấp, đau xương của Hiệu Tế-Ngọc-Liên, số 46, Rue Principale à Dập-cầu đã nổi danh trong cả cõi. Vì cái mình lực đại bổ của nó rất mạnh nhiệm, nó làm cho khí huyết sung túc, xương cốt mạnh mẽ, rượu này ai dùng cũng được, vì nó là một thứ thuốc bổ rất cần dùng. Hiệu nó gửi bán tại nhà in Kim-Đức-Giang, số nhà 83, phố hàng Bồ, Hanoi và hiệu Hương-Mật thư điếm, số nhà 92, Boulevard Bonnal, Haiphong và hiệu Phương-Nguyên, Rue Paul-Bert à Huế, giá mỗi chai là 2$00.

Ở các tỉnh xa ai muốn mua hay hỏi điều gì, xin cứ viết thư về bản-hiệu ắt tại Đập-cầu.

VIN J. K. WATSON
Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy thảo-cứu đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.
Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.
huyết suy, bệnh cần suy, bệnh ghịp, bệnh ngã nước, v. v.
Một cốc tí-cơ-lông hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.
Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert. — HANOI
Hỏi mua một lọ con làm mẫu 0$10

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

THUẬN-THÀNH
Bottier — Chapelier
7, Rue des Caisses, Hanoi

Kính trình quí-khách,
Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đa đẹp, gót cao-su Wood-Milne, dây giầy (lacet) bán buôn giá hạ, xin mời các ngài chiếu cố.
NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 của bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 ha nhiều

Hiệu
BER THUIN
SAVON DENTIFRICE
SÀ-PHÒNG ĐÁNH DẶNG
BỘT ĐÁNH DẶNG
Pachod Frères & Cie

KÍNH MỚI SANG

Kính mắt trắn, đánh đồi mồi, gọng mạ vàng (dùng đi nắng)
Giá bán 1$70
Toàn đồi mồi (dùng đi nắng)
Giá bán 1$00

Kính mắt trắn, đánh đồi mồi, gọng bọc vàng (dùng đi nắng)
Giá bán 3 00
Tem sách : giá bán 2$50
Giá đi thêm 0$50 tiền cước

Hộp đựng kính bằng Alluminium giá 0$50

BÁN TẠI HIỆU :
LY-SENG-BAO
42, Phố hàng Bồ, Hanoi

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酗補
J. BLANC *(dệ nhất hạng bảo-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚飯先呷每呑呷沒嚥疆欺映稍

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỚI
NÊN CẨN THẬN!!!
VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÔN MỎI ĐI
NÊN MUA KHÍ DỤNG
S. A. C. M. TOÀN BANG THÉP NGUYÊN
CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI
CÓ CHỪA SẴN NHIỀU — TIẾP BƯỚC THƯ GỬI HÀNG NGAY
CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY
Cho các nhà máy, nhà máy rèn, may giao, cơ bổ dùng về hồng nghiệp, v. v.
Seul ANDRIVE de CONSTRUCTIONS MECANIQUES à HAIPHONG. Giấy nói : N° 4
Tên viết tắt : CABESTAN.

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC
MỘT TRIỆU
hoặc 500.000, hoặc 200.000, hoặc 100.000 quan
Muốn được một số tiền ấy, nên mua mỗi cái vé
CRÉDIT NATIONAL 1920
Mỗi cái vé thì giá 10 quan, cứ thứ tư hàng tháng lại có một quan. Hễ gửi đủ số tiền, liền được ngay cái vé, rồi mình có quyền xé hòm để vé trong số thì được số tiền. Mình chỉ chịu khó xỉnh đến mỗi tháng một lần, như không nghĩ tiền, mà có được cho các vé số. Mỗi lần có quyền xé chơi một cái vé rồi mỗi có sinh lợi-tức.
Vé Crédit National mỗi năm tính kỳ dự cuộc rút số là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.
Mỗi lần rút số có :

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	200.000 quan
2 lô	100.000 quan
3 lô	50.000 quan
6 lô	20.000 quan

Tiền rất sẽ tăm kỳ trong một năm tổng là 20 triệu quan
Như vậy rất số cũng để trúng lắm
Muốn dự các cuộc rút số ấy, xin gửi 20 quan ngay cho chủ nhiệm nhà :
BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576
Tiền sẽ gửi ngay theo như bản luật ngày 13 Mars 1908, nên nhà nước có được đủ điều nhắc chắc.

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)